

הלוות ברכת הפרות טימן רב

ביאורים ותוספים

(32) ואך שלבי קמה שעורם כתב השו"ע ל�מן (ס"ד ס"א) שمبرכים עלוי 'שהכל' אף שהוא מזוק, כתב במשנ"ב שם (ס"ק ט) שכין שיש לו הנאה באכילה מברך עלוי אף שמזוק לו.

וחולח סוכרת שאוכל מאכל עם סוכר, דעת הגראי' קרליץ (חוט שני ברכות עמי קפוד) שمبرך עלוי בברכו הראיה, שאך שהוא מזוק לו מ"מ בשעת האכילה נהנה בדרך אכילה, ואינו כשם שאנן נהנים נמננו. ואך שכואה אין לברך עלוי מושום הוא עbor אסור שאוכל מחתמת שמקנן את עצמו, ואם כן המברך הוא בגין ברכוע ברך נאץ ה', דעת הגראי' אלישיב (חשוק חמד ברכות לו, עמי רכה) שرك ברכה אהרונה אנו יכול לברך מטעם זה, אך ברכה ראשונה יברך, בין שחחתיבה קענה אינה מוסכנת, ואם כן עלוי לברך עליה.

ולגבי שמן זית המתוויז בזמנינו שמוציאים ממנו את החומרים המזיקים, דנו הפסוקים האם משתנה דין. דעת הגרא"ש ואונר (שער הברכה פ"ח הע' פח) שאך על פי כן נחשב כמייך לענן חיוב ברכה. וכן כתבת בשווית אוור לץין (ח'ב פ"יד תשובה א) שלמעשה אין נראת נשנתנו הטבעים בדין זה, ואך שנראה שאינו מזוק, אין זה ראייה, יותר כן שהוא מזוק באופן שאין ניכר, ולכן אין לברכ על שמן זית. ועל כל פנים הרוץ לשתויה, יברך ברכת 'שהכל', על דבר אחר, וופטור את השמן זית [ולעתה הקף החיים ס"ק מ] בלבדיו הכי יש לפטור שמן זית בברכת 'שהכל', על דבר אחר. משום שהרבמים סובר שمبرכים על שמן זית 'שהכל', והוסיף, שאם אי אפשר, יזרהר הברכהobil.

ולגבי שמן שומשומיים, כתוב הבחת יוסף (סוף סי' ד) בשם האבורהם שمبرכים עלוי 'בורא פרי האדמה', והבן העור (סי' רח, ובמהדי מכון ירושלים סי' רה) תמה עלי, וכותב לברך 'שהכל', והביאו הברכת הבית (ש"ג ס"ה).

ואף שמנים העשויים משאר פירות [כגון שמן סוויה ובודו], כתוב הברכת הבית (שם) שנראה שمبرכים עליהם 'שהכל', והגרא"ש ואונר (שער הברכה פ"ג הע' 726) הסתפק בו, שיתכן שדינם כבço שמן זית ואין לברך עליהם [אלא אם כן עירום ברכיטים אחרים והם העיקר]. כיון שאין הדבר לשתויהם לבדם.

(משנ"ב ס"ק טט)
ואין דרך לשלל ק"ז(33).

(33) אמנם, לנין מי שאוכל מעט פת למתקחריפות השთיה באופן שהפת טלה לשתייה, כתוב לעיל (ס"י קנה ס"ק י) שיש מחלוקת אם ציריך נטילת ידיים, על כן אם יש בפת פחות משיעור כזית, יש להקל שלא ליטול בשחאה טפלה, כיון שיש מקרים בכל אכילה פחות מכך שתאיין ציריך נטילת ידיים, אך אם הפת בשיעור כזית או בביבסה ייטול ידיים ולא יברך.

[ביה"ל ד"ה ושאו]
ויש לנו גם לפיעשה(28).

(ח'ב פ"יד תשובה ט) שכין שעונת המשערות של עגבניות הוא משתייחלו להתרdem, ומהמת שפק ברכות להקל, אין לברך על הפירות את ברכת הפירות עד שייגשו לעונת המשערות, אין לברך על עגבניות יrokeות אלא 'שהכל'.

(משנ"ב ס"ק כט)

ואינו מברך עליהם אלא 'בורא פרי האדמה', וכן הפקמתם הגרא"א(29). ואם ברכ ב'בורא פרי העץ', יצא בדיעבד [דרך החאים](30).

(29) והחוויא (או"ח סי' לג ס"ק ג) צידר שכ' הגערניים שיש בהם לחות וראו למעטם מברכים עליהם 'בורא פרי העץ' (שונה הלכות סי'ח).

(30) ובטעם הדבר, כתוב שם, משום שלרוב הפסוקים כך היא עיקר הברכה.

(משנ"ב ס"ק כה)

ויש מתקצחים, דאפסלו לרעה זו לא עדיפה גרעין בשקדים(31).

(31) והחוויא (או"ח סי' לג ס"ק ב) בתרץ, שכין שרוב הגערניים חולכים לאבדור, אין הם נחשים פרי אף אם מתקדים, ורק אם רוב הפרי עמדו למיוחק מברכים עליהם 'בורא פרי העץ', והוספה, שנראה שאף לברכת 'בורא פרי האדמה' צריך שייהה הורב עומדו למיוחק ולא לאיובו.

ולענן גרעיני דלעת [לבניים] או אבטחה קלויים, כתוב בשווית אוור לץין (ח'ב פ"יד תשובה י) שהגערניים המזיקים בחנות ברכותם 'בורא פרי האדמה', כיון שהם באים מן מיהודה של דלעת ואבטחה שנזרע עבורה, ונעשה עיקר כפרי ענומו. אמנם אם ודבאיו אוותם בבית מהדרלעת או מהאטיטה, ויבשו אותן במשם, נעשו גרעינים אלו בשאר גרעיני הפירות שברכתם 'שהכל', וכן הוו הגרוי' אלישיב אשר האיש ח'א פלי' אותן ח-ט) והגרא'ן קרליץ (חוט שני רבית עמי קנב).

וגרעינים שחוריים [חמניות], כתוב בשווית אוור לץין (שם) שברכתם 'בורא פרי האדמה', ששונה דין שאור גרעיני הפירות שלא נטוו את האילן על דעת הגערניים, ולכן הגערניים נחשים טפלים לפרי, מוגדרני המנויות, שאין בדומה עמו פרי, אלא הגערניים הם העיקר. ואף שעיקר גידול החמניות הוא כדי להחטיא מותם שמן, מ"מ כיון שהשמן הירצא מותם הוא זיהה בעלמא ואין לו שם פרי, אין הגערניים טפלים אליו, ואין חשיבותו אלא במה שגדלים אותו לדבר שם פרי עלי, והיו הגרעינים.

(משנ"ב ס"ק כט)

ד"שמן קבוע שהוא אין נהנה ממנה(32).

הלבות ברפת היפות סימן רב

הכללות ברכבת הפרות סימן רב

ג. *ינגרענין הפרות, אם הם (כג) מתחוקים מברך עליהם (ו) 'בורה פרי קען', ואם הם (כח) מרים איננו מברך עליהם כלל, "ואם מתקן עליידי קארו (כח) מברך עליהם (ו) 'שְׁהִלְלָה': ד' שמן זית, אם ט ברכות לה שפחים (כו) במומת שהוא אינו מברך עליו כלל מושם (כג) קאצקי פזיק לה, ואם אכלו (כח) עם פת איןינו שפחים (כו) במומת שהוא אינו מברך על העקר (כט) וופטר את השפלה. *אם שפחים מערב (לו) עם מי מברך עליה, רפת (ט) עקר, ומברך על העקר (כט) וופטר את השפלה. *אם הוא מערב (לו) עם מי סלען"א (הפקרא אניגרונ) שאו איינו מזיך, אדרבה, הוא מועיל לררין *אם הוא הוושש בגרונו, (לא) הנה

שערית תשובה

וכי בא"ר שם מלבדו¹⁰ י"ט. עזון בקטנים אזכיר חלך א"ס כי היה זכיר-אפרים י"ש
בזה: [ל] בטה"ה. עזון בקטנים אזכיר חלך א"ס כי היה זכיר-אפרים י"ש
ואכ"ע עזון. וענין פס' ז"ה. עזון בקטנים ז"ח ואר' בשם מלבדו¹¹ י"ט ובפר"ח
ושם. אל לזריר הקהיר שפקד זדים הם תקוהם בברוך עליים בורא פרי
בצץ שם ז"מ קדרו פר' א"ב כצפנתקן ע"ז קדרו נמי לבך בפה¹² ע"מו נמי לבך שקדם
[ל] שבלב. עבדו¹³. עזון בקטנים ז"ח ואר' עזון בקטנים ז"ח שם הדבש. עזון בקדאים מיש בזה
שבריר בצל קמ"א זומא רם לזריר הלבש, ע"ש, עזון בקדאים מיש בזה
בשם אבגדיקם שדעתו דב' בזה לבך בפה¹⁴, וכבר פסחים בPsi שלפני זה ואפלול
במתוךין יש לבך שבלב. חתכל. ז"ח ז"מ אידראפום ז"ח בקדון בקדון ז"ח ז"מ א"ז ז"מ
בפה עזון לו לזרו ולברך משם חיש ברעה לטלה, משא"כ בקדום מותקן כ[ל] עזון. בטה"ה. עזון בז"ה
בפה¹⁵, עזון בז"ה.
בקה"ה צבוק נים אוירוד סמן דה מברך בפה¹⁶ או שבלב¹⁷, ע"ש עזון ד"ג-א"ה:
(1) שלכל. אל לזריר הקהיר שפקד זדים הם תקוהם בברוך עליים בורא פרי
בקב"ה ח; ז"ל דכלה¹⁸ נקי מזביח מא"ל בשקלם, מא"ל כיב
בלבוש: (ס) עזון. ואנו מתקנן לרשותנו ואוכלן וקמעט בשף של לאו יזקון בגבורנו
מברך על השם, וה"ה אם שתויה עם שם מא"ל מזקון גונן עם שבר או זין
בפה עזון לו לזרו ולברך משם חיש ברעה לטלה, משא"כ בקדום מותקן כ[ל] עזון. בטה"ה. עזון בז"ה
בפה¹⁵, עזון בז"ה.
בקה"ה צבוק נים אוירוד סמן דה מברך בפה¹⁶ או שבלב¹⁷, ע"ש עזון ד"ג-א"ה, וכ[ל]
בקה"ה צבוק נים אוירוד סמן דה מברך בפה¹⁶ או שבלב¹⁷, ע"ש עזון ד"ג-א"ה:

וְרַדְכָה

הה, דקהנו בענינים פערין ודקא שירא קומץנים מותכו, ובויתים מושבאים שליש, וחוכבן משיראו בפון קדחות שהרות והוא אוט שמחתייל להשתחרר, וכן בכל מין ומין יש שעור אקסדר להה, נקברר כל בקבוק'ס פוך ב מהלכות פחש, עין שם, ולוקם שהגיון לשעור זה אינוEkker רוק ב'וואר פרי קאנז', ושען עד לרבקרים מונקברס פוך ה'ה להלחות שפהות ובוקח מהלכות ברכות, עין שם, וכבר בפראן וונטו וונטו בוהא האחים רוניים. בפון א"ז והפנטז'יקאריות מופכבר דאפלו מותק באור לא מפבי פון שאינאי, וועלום בקר' קומ' שהייע' עוניה העפשווער, וועלום בקר' ב'וואר פרי קאנז', וויש נולג'ן נון לפעעהה⁽²⁸⁾ לאורה דקהה ייזא מפה-הנפש, מעלום קומ' גונגה בפקק האחים גוניגים שמאשבי אפרט פשלען-זריך אין ללחוחות בדור' דיש לו צל מי למפען. אונגען אם לא קי' ראיין לאילך דק' עלי'ני קאנז', אין לברכ' ב'וואר פרי קאנז' דק' בשבלען ואונענונג אורה, וכמו ששבכרי מפלשיה כוריה בשם השם היידקס' ווילעולו אונענונג אפריכם. דע' דלענן פונטס שיעון לעונת כמעשיות אולו' שפון שפונטן, וווק מושיעש עולמי. בפקק אברט'ס שם, ואונענונג ב'וואר פרי קאנז', וווק מושיעש עולמי. בפקק אברט'ס שם, ואונענונג ב'וואר פרי קאנז'; וואם קי' אונענונג לאילך הקאנטן דקברין או עיליקם ב'וואר פרי קאנז', וואם קי' אונענונג לאילך רק עלי'ני בפקק ומפקן עלי'ני בשליל, גמ'קן בקר' עיליקם ב'וואר פרי קאנז' בכל עללא: * גראוניג' מפנות וו', עין במשנה בורקה בפה שבקטן שפהות הוליקם לי' וה' ווילער לאו' דוקברין עיליקם ב'וואר פרי קאנז'. וויש לעין בתקין פרי ווילער סונ' ווילער פראטאל'ין⁽²⁹⁾ שבותן מונא גראעינן קמי' שקדרים מפלש, והוניא פרי לאט'ה ווילער עיליקם ב'וואר פרי קאנז' דוקברין קמי' שקדרים מפלש, והוניא פרי לאט'ה ווילער עיליקם ב'וואר פרי קאנז' דוקברין קמי' שקדרים מפלש, ווילער אונענונג מאלט', דקלאול עיל עקר דינא דומתר, ולידיוו זום אונענונג מותקן אונענונג פון גאנז'ין, ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' שענעם עקר קפרי, מה שאין פון גאנז'ין, ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' פרי קלל ולא פונן בפה שמלחנקן אונטרא-קאה, דרנייא (ו') און לוזו' מפקק פשלען-ערוך, דקלאול קפי חטבנו מליקט דעת קרבנה אונקונין, ווונען א"ז מאלט', דקלאול עיל עקר דינא דומתר, ולידיוו זום אונענונג מותקן אונענונג ב'וואר פרי קאנז', ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' אי דינוי בעי' קומין גאנז' בעילא, דקהה גאל' עלא מודיס דוקבר' ב'וואר פרי קאנז', דאן'ה בבלל גאנז' אולא פרי בורן דרי, וויס' ב'וואר פרי גאל' עלא מוקען נטיע' להו אונענונג קאכ'י, וווען גאנז'ון-טמיים, ווילער עינן: * אם הוא חוויש בגרונו וו', עין בפרק'קדים שמאפקק אם בענין שיפתון להפואה ווילא עיליקם אלא' שה'לן': ד (כו) בקומות שעווה. (ג) האוניג' מאנצ' לה' וגאנטל' בר' אונר להללווען בפ' שטונין. (ה) האוניג' מאנצ' לה' וגאנטל' המתווקים, דעדרא אונס עקר פרי: ג (כג) מותוקים. לאו דוקא, אלא כל שטעהן גאנז' מאנטו במקצת. והטעם שפְּרָקֶבֶר ב'וואר פרי קאנז', משם דהס נפי' חלק מוקלן קפרי. (ל) ווילעה אונרונים מותוקים על זה ווילעה להו דאנז' אונר ב'וואר פרי קאנז', רלא קני בפ' ג'וואר ג'פא, ואוניג' מברך עיליקם (ככ) אלא ב'וואר פרי האגדה, ובו' הפסכתה קאנז' (א). ואם בונך' ב'וואר פרי קאנז', ניא' בראענד זונר' הוחהיכין⁽³⁰⁾. ואם אונכל בראען אונר שאוכל קפרי, מסקברא (מ) דילאי ערלמא נטפר בברכת 'ב'וואר פרי קאנז' שברך על הקפי, משם דענוי טפלי לפלר' (כד) מרים. הנה שאנעם ראיים לאילך אללו' עלי'ני בקדק'ק, וכפל' בסטו' עסיך' ב: (כח) מברך עיליקם 'ש'ה'לן'. קרבנה אונרונים דהקש' על זו, וווענונג, דלענתה קהטבר דראענין קוין (כד) אונרונים מטהון על'י'ר' אוניה בקר' נמי בקר' בפ' ג'וואר ג'פא, אוניג' גאנז' גם בקרים מטהון קהטבר בפ' ענער'ה. עיליקם ב'וואר פרי קאנז', ווילער גאנז'ין, ווילער דלענתה קהטבר דראענין קוין (ככ) ווילער צדיצים, דפלפל' לדענה זו לא עדראג' קאנז'ין בשקייט'ז' (ז) ג'פא שעהם עקר קפרי, מה שאין פון גאנז'ין, ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' פרי קלל ולא פונן בפה שמלחנקן אונטרא-קאה, דרנייא (ו') און לוזו' מפקק פשלען-ערוך, דקלאול קפי חטבנו מליקט דעת קרבנה אונקונין, ווונען א"ז מאלט', דקלאול עיל עקר דינא דומתר, ולידיוו זום אונענונג מותקן אונענונג ב'וואר פרי קאנז', ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' גאנז'ין מותקן אונענונג ב'וואר פרי קאנז', ווילער אונס קס מיטס לא מאקי' אי דינוי בעי' קומין גאנז' בעילא, דקהה גאל' עלא מודיס דוקבר' ב'וואר פרי קאנז', דאן'ה בבלל גאנז' אולא פרי בורן דרי, וויס' ב'וואר פרי גאל' עלא מוקען נטיע' להו אונענונג קאכ'י, וווען גאנז'ון-טמיים, ווילער עינן: * אם הוא חוויש בגרונו וו', עין בפרק'קדים שמאפקק אם בענין שיפתון להפואה ווילא עיליקם אלא' שה'לן': ד (כו) בקומות שעווה. (ג) האוניג' מאנצ' לה' וגאנטל' בר' אונר להללווען בפ' שטונין. (ה) האוניג' מאנצ' לה' וגאנטל'

(כ) חושם בברונו מפני מברך, דש肯 בכוות שהוא אין נתקה מפיזיקו: (כח) עם פת. פרוש: אַרְעִילָגֶב דעם פה אינו מזיך לה השם, ואדרבא בגהה מזה, אבל עיל-על' פנים אינו מברך עלי, משם דתו לה פה עקר ומperfט בברכת פת: (כט) ופותר את הטעפה. ואדראו קהי (כט) שמן הבהה, מפני איננו אלא טפל לפת. (כט) וככל זה באוכל השם לפלת בו הפת, אבל אם אוכל השם מפני שחוזש בברונו, ורק אוכל לו מה מעט פה בקדרי שיזכה לאוכל השם עמו ולא יזקנו, בונה מקריר השם עקר (ט) ופותר הפת הטעפה לו, ואין צרכ לטל גידיזו (ט) ולברך "הומוציא". (ט) ויש שגהנה מהשם על זייזה ואיינו מזיך: (לא) תנוה לה שמן עקר. דמפרק ומלפפא את הברון, ואַרְעִילָגֶב רהאנגרון (ט) מנבה על השמן,

שער הארץ

פאר היטב

(1) בבכה ע. עקרן "כלו יס' גוֹטֶלְךָ סִינָן לְמַבֵּשׁ שְׁפָרְךָ בְּהָא, וְכ' פ' בבטהותך נימא קייר איזורא סינן זה דקברך בטה"א או שאלל, פ' ש' עין ד' איזורא:

(2) השלל. אל לְדִרְבָּר מִקְהָרֶר שְׁפָקָד אֶת מִקְהָרֶם בְּמִקְרָב צְלִילָם בְּרוֹא פָרִי בקצין שם תְּמִיקָנִי פָרִי, אֲז' בקצין ע"י תְּהִרְוָר נְפִי לְבָרָךְ עַמּוֹ גְּזִי שָׁקָרִים בבקעער ע. עקרן תְּמִיקָנִי פָרִי יְמִינָה מְשִׁיב בטְבָלָה, פ' א"ז ו' ב' בבלולוש: ס' עקרן. ואם תְּמִיקָנִי רְפוּאָה אַוְלָה קְרַב לְאַלְמָנָה בְּגָרוֹנוֹ מִקְרָב עַל הטְבָלָה, וה'ה אַם שְׁוֹתָהוּ עַם שָׁאָר מְשִׁין רְפוּאָה בְּגָנוֹן עַם שָׁבָר אוֹז' בבפה ע. אין לו לְקֹחַ וְלִבְרַח מִשְׁמָשׁ שְׁוֹתָה לְבָלָל, משא"כ בטְבָרָס ומתְּמִיקָנִי ע. ז' בטְבָרָס. ע. ח' ב' סִינָן: ס' עקרן. בבְּנִי ב' ו' עין

משנה ברורה

הם מתרוקים, דערזין אינט עקר פררי; ג' (כג) מתרוקים. לאו דורך.
(ב) אלא כל שולחן נחנכה מלהונכ בקצחה. והשטעט אטאלרכ' ב'בורא פררי
העןץ, משומד דהס נמי חלך מלקליק הפי. (כט) וויהרב אחרוןים
וחולקים על זה זוכירא להו דאיו קברך' ב'בורא פררי העןץ. לאו הו
פְּרִי גּוֹפָא, וְאַנוּ כְּבָרָךְ עַלְיכֶם (כט) אֲלָא בָּורָא פררי אַקְדָּמָה, וכן
הפסמתה הקאנץ^{א'}. ואם בזק' ב'בורא פררי העןץ, בא' קידישער זונע
החויהין^{ב'}. ואם אוכל הגרען אחר שאוכל הפי, מתקברא (כט) דילבי
עלמאט פיטר בברכת ב'בורא פררי העןץ שברך על הדר. משומד דמי
טפל לפיך'. (כט) מרים. הנקו שאינט ריאים לאאכל אפלוא' על-ידי
הדקק, וככני' בסוף עיפוי ב: (כח) מברך עליים י'שחלכל'. סרביה
(כט) אחרוניים הקשו על זה, ווועיטה, דלעתה נמחבר גאנענין קוין
פְּרִי גּוֹפָא, מס'ין גט' בקדים ומתקון עליידי איזה זבר נמי קברך'
עליהם ב'בורא פררי העןץ, וכמו גבוי' שקדם התפרים המкар בעשייה ה.
(כט) וויש מתרוצט, דאטפלוא' לדעה ול אַעֲדָפָא גאנענן בעקידט^{ג'} וגופא
שהם עקר הפי, מה שאין בז' בגרענין, ווילכי אם דם קמיים לא מאקרו
הדא מפקש השלחנ-ענוץ. דבלוא' נקי כתבענו מקודם דעת סרביה
אחרונוין. וואנ' מאככלום, לחולק על עקר דינא דמחבר, ווילדיחו גם
געניענן מתרוקן אינו קברך עליים לכל הייתר ורק ב'בורא פררי האדמה.
דלאו פררי נינהו, ומפילה קבאים ומתקון עליידי האיר אינו קברך'
עליהם אלא שהבליל': ד' (כט) בימות שעוזה. בלא פערובות
דבר אחר למקוליש כה' קשנון: (כט) דאנזקי מזין' לה. ואפלוא'
(כט) חוויש בקרנו נמי מאקרו. דשמנ' בימות שעוזה אין דונגה מפתקן^{ד'}
ונגה מהזאה, אלל עיל-קיל'פינט אינו קברך לעין, משומד דמי לה פט עקר
סרביה, נמי אינו לאלא טפל לסת. (כט) ובלז' זה באאלל השונן ללפת בו
קי שייכל לאאכל השןון עמו ולז' זייןוך. בזעה מאקרו פשען עקר (כט) פיטר
וחולקים וסבירא להו דאף בעכיה נגנא כתה עקר א"ר ע"ש: (ל) ע
שגענה מהשען על-ידייזה אינו מזין: (לא) קהה לה שפען עקר. ז

תרגומים:

Torah-Box.com

הלו^את ברכות הפרוז סימן רב

212 הַגּוֹלָה בְּאֵר

כ שם ל רבנו יונה
וְקֹרְאָשׁ וּקְרֹבֶת אָשׁ
בַּשְּׁמָם בְּגַדְתָּם וּרְבָנָה
יְהוָה וְקֹרְאָשׁ

היב

שופר דמברך על השם בפה"ע, מ"א: עקר. אפלו שפטון הוא מوطט, כ"ה
 עקר. אפלו הוא הרא פמעט, מ"א: (ל') שפכל. צ"ע קרא בקנאי דר' לט
 ואילא בקנאי דפכלהן מל' מיל' קבלא בפה"ע, מ"א: (ג') קקביסין. הו לא לסת
 קדרי למיל' גוינוים: (ג') בפה"א. דאן עשר נפשי, מקאו הביא איה רוכ
 שיז לפקון סדי ר' סיך ט' דעל קלפת קרגזין' שמרוחקין אוקטם ברכש שפכבר
 בפה"א, אבל קמ"א סיך זה ק"ץ ז' חולק וכטב דלא דמי, דהא קלפה נפלח
 בבהבונצקי' קלפה מגורן הפרוי אראי לאלו שאין טוב כי' ב"ג תוך

שעריו תשובה

דלא אולגין كان בתר ל' פשחה, אלא כל דבר שעקר בנטהו, הוא עקר לענין קברנה⁽³⁴⁾, והשני נפטר בברכו: (לו) ומברך עליו:
בְּבָבָרָא פַּרִּי הָעֵץ, וְמַשְׁמָעַ מִבְּרֹר הַתִּיזׁ דְּמִירִי שְׂמִי הַסְּלָקָה הַס
הַרְבָּה לְבִבְיָשָׁן וְלְפֶכַח הַשְּׁמָן נִטְבֵּל לו, (לו) אֲכֵל קְפָגָן אַכְרָה
כְּבָבָר אַזְפָּלָה בְּאַנְגָּדוֹן מַעַט נְפִי אַגְּרוֹן עָקָר, כֵּל שָׁאִינוֹ לְרֹאָה
אָלָא לְאַכֵּל, וּמִבְּרֹכָה עַל קְאַגְּרוֹן פַּטְרוֹת הַשְּׁמָן: (לו) שְׁהָבֵל. בָּנָן
כְּבָבָר קְוָמְבָס שָׁם וְכֵן מַזְחָה בְּתִלְמִידִי וּבְנוּ יָוָה. וּקְפָגָן אַכְרָה
פְּתָמָה, דָּהָא מַבָּאָר לְקַפְּן בְּיַמִּין הָה בְּרֹתָה מֵהַשְּׁלָקָה הַוָּא בְּוָרָא
פַּרִּי הָאַקְהָה: וְאַגְּרָא קִישְׁבוֹ, (לו) דָהָא שְׁמַתְקָנוֹ לְשִׁתְפָּהָה הַוָּא
כְּמַשְׁחָה וּבְרָכוֹתָה שְׁהָבֵל: ח (לה) מַבָּרְכָה פְּרִי הָעֵץ. אַרְתָּה
עַל-גַּב דְּמַתְקָקִים גַּטְבִּים אַיִן קְבָרָךְ אַלְאָ שְׁהָכֵל, קְדֻמְקָפָן סִימָן
דָּר, שָׁאִין קְתָם (לו) דָאַיְן אַגְּרָא, וּבְנָאִיא לֹא נְשִׁיעַ לְהֹו אַעֲדָתָא
לְאַקְלָם קְדֻם שִׁיחָבָשָׁל, מה שָׁאִין בָּן הַכָּא בְּגַדְלָם לֹאַיְהָ רַאֲיָה
כְּלָל אַכְילָה, (לו) נְשִׁיעַ לְהֹו שְׁפִיר אַדְקָה לְמִילֵּל בְּקַטְנוּמָה, וְהָזָה
קְנָמָר פְּרִי הָעֵץ שְׁלָהָם: (לו) וְאַמְתָּהָן. דִּין דְּנַשְׁתָּנוּ לְמַעַלְיוֹתָא עַל
נְתַבְּשָׁלָה דְּמַכְרָה בְּשָׁהָן קְבָשְׁלָין בְּוֹרָא הָעֵץ, וּכְדֻלְמָקָן בְּסָעִיף
סִים חַמְצִים אוֹ קְרִים וְאַגְּרִים רַאֲיָה לְאַכְילָה כְּלָל, וּמַתְקָנוֹ בְּשָׁלָן,
אַכְילָה בָּה, לְכָה מַהְנִי מַתְוקָה: ו (לה) עַל הַעַלְלִין וְעַל הַתְּמִרְותָה.
שְׁוּם דָּנִי עַקְרָב קְפָרָה⁽³⁵⁾, וּמַפְלֵל מַקוּם (מכ) קְדֻמָּבָר אָס בְּרָךְ עַל
דָּבָר, שְׁדָעָת (מכ) בֵּין קָהָרָנוֹת אָס לְבָרָךְ עַלְיָהוּ שְׁהָכֵל⁽³⁶⁾ או
בְּכִדְרִיכָּבָר אָס בְּרָךְ פַּרִּי הָעֵץ, אוֹ פְּרִי הַאֲדָמָה⁽³⁷⁾; צ (מכ) שְׁמַעְכָּן

בָּאָרֶב הַלְּכָה
 אֲפָלוֹ בִּסְתַּמְקָה קָרֵי כְּפָכָה. עַזְן שֶׁם: * וְעַטְמָא
 עַקְרָב אֲכִילָתָם הִיא הַקְּלָפָה וּכְרוּ. טַעַם זָהָר
 רְאַשׁוֹנִים לֹא נְסַפֵּר דָּבָר זוֹ שֶׁל קְלָפָה, אֶלָּא
 גַּוְשָׁם בְּקֻנְחָתָם יִזְמַרְתָּם וְגַדְלָתָם גַּשְׁשָׁתָם
 וְעַדְבָּרִין כִּי וְבִרְפּוֹרֶשׂ מְשֻׁחָה בְּקֻנוֹמָם יְסַחְלָיָן
 לֹא וְרַק כְּלָמִידָה גְּמַנְקָרָה, וְבָנוּ יְוָנָה. אַכְן סַם לְדִידָּר
 הַקְּלָפָה בְּצַעַמָּה גְּמַנְקָרָה, וְלִשְׁוֹן קְמַחְבָּר לֹא
 לְדִבְרֵי קְמַחְבָּר: אֲמָאִי לֹא יְכַרְבֵּן עַל אַלְפָתָה
 בְּגַדְלָוֹן, אָם לֹא שְׁנָאָרֶב וְלִקְמַחְבָּר גַּמְבָּן גְּבָרָה
 בְּגַדְלָל, בְּגַלְמָל מְפִינָּה שְׁמַעַן בְּזִידָה וּכְרוּ. עַזְן מְשַׁנְּהָה בְּרוּ
 קְוֹמָאָה לֹא זָנָה. דָּרָךְ שְׁבָתוּמָה-הַדְּשָׁן בְּכִתְיוֹת
 קְשַׁהַם בְּחוּשִׁים אֲקָתָה, בְּכָרְתִּישָׁגָה עַלְיוֹן
 וְכֵן פְּשָׁקָפָן אַבְרָהָם וְאַלְיאָה וְבָבָרָה וְבָבָרָה וְסִמְפָנִיתָה
 אֲמָנָר בְּמַקְמֵת הַחֲוֹתָה פְּרָאֵר וְשְׁבִיטָה בְּקַרְבָּה. סִמְפָנִיתָה
 שְׁהַוְּקָה בְּגַמְגַמְגָלָה שְׁעוּמָר שְׁיִיחְשָׁתָה בְּקַרְבָּה, וְהָא
 דָּקְמָקָם בְּשִׁיטָה, וְהָא עַדְעָרָה בְּגַדְלָה טְרָמָא, וְגַם
 הַתְּפִיק תְּמִימָהָם דִּיןָן. וְגַם הַעֲמִיקָה הָאָרֶב דָּעַג

יעיר האגדה

משמע בעברית, ובאליה נבה בקב' רוג'א אם נונן שפּון קבָה זאי גאנַּטְּפָּה דְּקָבָה יוֹתָר מְגִינְגָּרָה, וככל שונ' קבָה. לענין
דידתי קדילוי דקר או נונן שעור קי' מה שמועלן לזרואה, או זונא דשכּבָּן לערקה: (ל') בְּהַרְשָׁלָם, כֵּלָא קְבָּשְׂחָרִיקָה, עזע שֶׁסְּרָאִירָה: (ט') וּפְרָרְגָּדִים
משמע שהארה מצדר בט'ו שְׁפָּטְבָּה דְּלַהֲגָּן-אַכְּרָה אַין לוֹ רָאִיה מְהֻחָה זֶה, עזע שם, אַקְּנָן בְּאָרוֹן מְהֻמָּה מְגַעַּט לוֹפְרָדִי פְּצָדָר קְבָּגָּן-אַכְּרָה, עזע שם, וכן
משמע קצת באַבְּרוֹהָם שְׁבָּטְבָּה זֶה לשונו: אַם אַנוֹ חֹשֶׁשׁ וּכְרִי מְבָרָךְ עַל הַשְּׁלָחוֹת וּפּוֹרָא את קְשָׁנוֹ, ואַפְּלָוּ פְּשָׁעָן קְבָּה, בְּיַן שָׁאַנְוָן דָּאי לְשִׁתְּהָא אַלְּאָלָעָל
זֶה פְּשָׁלְקָה וְאַשְׁוֹרָיִם, וְסַמְכָּה עַזְּרָה וְפְשָׁלְקָה עַזְּרָה וְפְשָׁלְקָה עַזְּרָה וְזַרְעָה עַזְּרָה: (ט') אַנוֹ
בקבָּבָה זֶה דָּאַמְּרָה זֶה
הַכְּרִיעִ, דִּיחָא דְּבָאָה קְבָּרָה זֶה
(ט') וְשֶׁעָזְבָּן יְהִי וְאַשְׁעָזְבָּן צְבָּעָן: (ל') קָאָה וְשָׂרָר וְזָוקָם, וכוֹ פְּסָעָן "אַגְּבָּעָן" וְפְּסָעָן-אַגְּבָּעָן:
שְׁבָּרָךְ בְּזָרָא פְּרִי הַאֲדָמָה: (ט') לְסַמְמִימָות: (ט') פְּשָׁוֹת, וְלָא דְּלִי פְּעִירָה בְּדַלְתָּה-מְמוֹרוֹת סְדָר שָׁם וּזְהָבָא בְּגַעַן-אַכְּרָה: (ט') אַךְ בְּמִתְחָדָה לְבָרָךְ
בְּזָרָא פְּרִי הַעֲדָה, שָׁנֵי החַטָּם של לא גנְמַר הַפְּרִי, מה שָׁאַיִן בְּן דָּאַגְּיָן בְּפִרְיָה גַּמְוָה וְדוּיִי מְפַשֵּׁל לְשָׁקְרִים: (מ') וּמְקַל אַקְוָם שֶׁלְבָרָךְ עַלְיוֹן בְּזָרָא פְּרִי
הַאֲדָמָה מִשְׁמָשָׁן קְבָּעָן הַלְּבָרָךְ גַּמְוָה וְדוּיִי מְפַשֵּׁל לְשָׁקְרִים: (מ') וְהַזְּרִיךְ ר' זְרִיכָה
לְאַדְרָר עַלְיוֹן שְׁהָכְלָה: (מ') וְהַזְּרִיךְ ר' זְרִיכָה אַגְּבָּעָן, מְשָׁוֶּשׁ דְּלַרְבָּה פְּסָעָה בְּלֹתָה בְּזָרָא פְּרִי הַעֲדָה,⁴¹ עזע שם. שְׁמָעָן זֶה
שְׁפָּטְבָּה הַפְּגָּנָּה אַכְּרָה: (ט') דְּבָרָן אַבְּרָהָם וּבְפִיטָּס אַדְמָה זֶה זֶה זֶה זֶה זֶה זֶה זֶה זֶה זֶה
שְׁהָרָה זֶה
גּוֹרְמָן פְּסָעָן דְּבָרָן עַלְיוֹן שְׁרִי הַאֲדָמָה, הַעֲלָרְפִּיקָה וְאַלְמָה, הַבְּרִיאָה וְבְּרִיאָה, וְהַגְּזָנָה וְהַגְּזָנָה: (ט') דְּרָרְתִּים:

Torah-Box.com

Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הלוות ברבת הפקידים סימן רב

ביאורים ותוספים

ר�� את קליפת האתרוג הדקה [זה חיצונה הזרקדה], נברך עליה שהכל, כדי שר האקליפט. וכן דעת הג"ש ואוזנר (שער הרכבה פ"ז הע' ל') והגרין קריילין (חות שני ברכות עמי' כפיה), קליפות של אתרוג שדרך אכללו היחידה היא על ידי שטמරחים אותו מברכים עלייו 'בורא פרי העץ', בין שהוא עיקר האוכל של הפירות. מאידך, הבן איש חי כתוב (שנה א' פרי פנחס אותה ד'), שגם על קליפות אתרוג יש ספק מה מברכים, ומספק יברך 'שהכל'.

והאוכל קליפות תפוחים וגאנטים [שבדרכם כל נאכלות עם הפרי]. דעת הגראני קריילין (חות שני ברכות עמי' כפיה) שבירך עליהם 'בורא פרי העץ', בין שברך כל חלך מהפרוי ומוהבר לקליפה, ואם כן באלו הכי צריך לברך 'בורא פרי העץ' משום שהוא אוכל חלק מהפרוי, וווטסן, שאף אם קילף רק את הקליפה בלבד כל מטהבר לברך עליה 'בורא פרי העץ', שכן שדרך כל אליכים את הקליפות יחד עם הפרי ונחתבת הקליפה בחלק מהפרוי.

(38) וטעם הדבר, כתוב הא"ר ס"ק (ס"י רג ס"ק ב') משום שלא נутעים את התהפו על דעת הקלייפות, ועל פרי רוז וזרקים אותן זוראה עלולת תמיד ס"י רג ס"ק ד'.

(39) וטעם הדבר, כתוב המג"א (ס"ק יז) משום שהקליפה היא מגוף הפירות וברכתה בברכת הפירות, כמו בגרעינים לעיל (ס"ג), וכשם שמעאננו שלפענן ערלה נהרבו הקליפות והגרעינים לאטיטו. ואינו דומה לקפריסין שברכתו 'בורא פרי הארץ', בין שטמואר בgeom' שהקפריסין גובל מהארונות בשמצעו להתחבש, ואין הקפריסין שומר לאביבונות, ורק אין בגוף הפירות.

(40) טעם הדבר, כתוב הט"ז ל�מן (ס"י רד ס"ק ט) משום שאין הקלייפה מגוף הפרי, וכמו בקפריסין. וכך שנודג בהם דין ערלה, הינו משומ שיש בירוי מיוחד לכך, מה שאין לנו לגבי ברכה.

(עה"צ ס"ק מב)

משום דlatent פוקרים ברכתו 'בורא פרי העץ'⁽⁴¹⁾.

(41) משמעו דבריו, שלעת הסוברים שברכתו 'borer פרי הארץ' לא י�性. אמן, לפי דבריו המג"א שהביא להלן בסמור, שבדבר שאינו עיקר הפירות יצא בדיעד בברכת 'borer פרי העץ', אם כן בקפריסין אף מברכים עליו 'borer פרי הארץ' משום שאינו עיקר הפירות, אך אםabicיך 'borer פרי העץ' (הערת הגרש"ב ולרבנן). וכן מתבאר מטור דברי רעך'א שהוא מדור הרין, שלא כתוב דין וזה אלא לפני החולקים על המג"א.

(עה"צ שם)

ונעל קליין וגאנטים לש'ען ברכך וכו' רשותא אין בכלל פרי עץ כל'ל⁽⁴²⁾.

(42) אמנם לענין ערלה, כתוב השו"ע (יו"ד ס"י רגד ס"ג) שהתרומות היבים בערלה. וכיוץ הבורי יוסף (ס"ק א') שכן שנחלהו הראשונים בדבורה, דעת השו"ע להחמיר בשניות מחמת הספק, ועל כן לענין ברכות מברכים את הברכה שיעצאים בה לכ"ע.

[משנ"ב ס"ק לא]

אללא כל דבר שעקר פגנונו, הוא עיקר לענין הברכה⁽⁴³⁾. (34) אמנם אם כוונתו אף לשתיית האנרגון, כתוב להלן (ס"ק פ) שהאנרגון עיקר אם הוא הרוב.

[משנ"ב ס"ק לב]

וילאחריו מעין שלוש אם שתה בשעוור⁽⁴⁵⁾.

(35) ושיעור זה, כבב הcup החווים (ס"ק מו) שצריך שיהיה בשמנע עצמו לא צירוף המשקדים האחרים, שהרי השמן צף וומור בפני עצמו [זורה להקן (ס"י ר"י ס"ק א') שנחלקו הפטושים לענין שיעור ברכה אחרתה על משקה אם הוא ברובית או בכדי אכילת פרט].

[משנ"ב ס"ק לו]

שהם חומוצים או קרים ויאנים רואים לאכילה כלל⁽⁴⁶⁾.

(36) ולגביו לימונים, הביא בש"ת רב פעלים (ח"ד או"ח ס"ג) את דעת מוהר"י קאשטו שאין מברכים עליהם כל' משום שהם מזוקים מרוב חמיצותם, וכותב שנראה שהוא דוקא בليمונים חמוץ מזא, שהאדם קץ באכילתם מחמת חמיצותם, אבל לימונים קטנים שאין חמיצותם גודלה והם נאכלים על ידי הדחק, מברכים עליהם 'שהכל', וכן כתבו הcup החווים (ס"י דד ס"ק כד) והקצתה השולחן (ס"י מט סט'). והוסיף הרב פעלים, שאפילו בليمון חמוץ הרבה נראה שאין לאוכלו אלא ברכה כל'ל, מפני שתיכן שאינו כל'ן חמוץ עד שאין לברך עליו, אלא יפטרנו בברכה על פרי אחר.

ולימונים מותוקים, כתוב הcup החווים (שם) שברכתם 'borer פרי העץ', וכותב בש"ת אור לצוין (ח"ב פמי' תשובה לה) שנראה שההליימונים חמוץ בומנוו מותוקים ועל כן ברכתם 'borer פרי העץ'. מאידך דעת הגרשי' אוירבר (מאור השבת ח"ב פנוי המאור מכותב לאות ג') שברכת לימון בומנוו היא 'שהכל', אף כשנותנו בכוס תה ממוקך [אם בשבירך על התה לא התכוון לאכול את הלימון].

[משנ"ב ס"ק לט]

משום דאיינו עיקר הקפרי⁽⁴⁷⁾ וכו', לענין קליפה פאמענצעין' שטונגין ברכש, יש דעתו בין הארכוינס אם לברך עליון 'שהכל' או 'פרי העץ'⁽⁴⁸⁾ (ס"ג פפרי הארכמה⁽⁴⁹⁾).

(37) ואילנות שנותו אוותם במיזוח עברו ריקוח קליפות פירוטיותם, כתוב העיריך השולחן (ס"ל) מברכים על הקליפות 'borer פרי העץ', משום שבאונן זה הקליפה הינה עיקר הפירות, וכן כתוב הcup החווים (ס"ק נ).

ולענין קליפות אתרוג, כתוב הcup החווים (ס"ק נ-נו) בשם כמה אחרים שאמ' רקח בדבש או בסוכר את הקליפה העבה של האתרוג, אפילו אם לא נגמר הפירות מברך 'borer פרי העץ', אך אם

